

Koning voor de figuranten

Koning voor de figuranten

twaaif overwegingen en meer

door

ds. Geert van Wieren

Colofon

Titel Koning voor de figuranten - twaalf overwegingen en meer
Auteur Geert van Wieren | www.domineegeert.nl
ISBN 9 789464 857511
Vormgeving Arjen Bakker | De Pinne
Uitgever De Pinne, Menaam
Foto omslag St. Ceciliatsjerke, Easternijtsjerk
Fotograaf Rianne van Wieren

Bestel extra exemplaren via www.pinne.nl

© 2023 Geert van Wieren en De Pinne, alle rechten voorbehouden

Inhoudsopgave

—

Voorwoord	7
Twaalf overwegingen	
1 Het leven is eindig (Genesis 2: 4b-9)	12
2 God almachtig (Matteüs 28: 16-20)	17
3 Het gebed van Maria (Johannes 2: 1-11)	21
4 Zitten aan de rechterhand (Handelingen 2: 1-12)	25
5 God kent jou (1Kronieken 4: 1-8)	30
6 Meeleven (Spreuken 14: 10)	35
7 Volhouden met vragen (Job 2: 8-13)	39
8 Machtloze God (Filippenzen 2: 5-11)	44
9 Eindtijd (Matteüs 16: 1-4)	49
10 Alverzoening (Lucas 23: 33-37)	53
11 Koning voor de Figuranten (Matteüs 21: 1-17)	58
12 Judas (Johannes 13: 21-30)	63
en meer	
13 De twaalfde man	72
14 Geven is leven	74
15 Lest best	76
16 Onvoltooid leven	78
17 Opstanding	80
18 Een paasrit	82
19 Anti-Psalm 1	84
20 Psalm 23	85
21 Psalm 42	86
22 Psalm 73	87
23 Psalm 121	88
24 Psalm 139	89

Bijbellezen is als braille-lezen: wij tasten naar wat er staat

Okke Jager

Voorwoord

—

Koning voor de figuranten', zo heb ik dit boekje genoemd. Deze titel verwijst naar een van de twaalf overwegingen die erin staan. Daarin gaat het over de intocht van Jezus in Jeruzalem zoals die door Matteüs beschreven is. De titel is echter ook een verwijzing naar een lied van Stef Bos: 'De Figuranten'. Een lied dat gaat over de grote namen die de geschiedenis bepalen, en de gewone man, vrouw in de straat. In dat lied zingt hij:

Maar wie spreekt er van de figuranten
Gewone mensen in alle landen
Mensen zoals jij en ik
Op zoek maar het geluk
Mensen zoals jij en ik
Op de vlucht
De figuranten

Het lied was niet de aanleiding voor de overweging, dat was het specifieke moment: Palmzondag. Het lied gaf wel mede vorm aan de inhoud ervan.

Eigenlijk geldt dat voor elke overweging. De gedachten die ik daarin onder woorden breng, zijn mede gevormd door wat anderen gezegd of geschreven hebben. Vaak is niet meer te achterhalen wie dat geweest zijn. Dat is ook niet erg, want het is onmogelijk om van iedereen alles te onthouden.

Soms is de bron echter wel duidelijk aan te wijzen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de overweging 'God kent jou'. Hiervoor ben ik schatplichtig aan het boekje 'Hasselponi' (2012) van dr. A van der Beek. In mijn overweging komt een aantal van zijn gedachten terug.

'Zitten aan de rechterhand' is gebaseerd op een gedachte van dr. A. A. van Ruler. Hij bespreekt in zijn boekje 'Ik geloof' (1968) de Apostolische Geloofsbelijdenis. In het hoofdstuk '... zittende aan de rechterhand van God, de almachtige Vader' zegt hij: 'God regeert de wereld op de wijze van Christus.'

Vrijwel altijd vormt een gedachte of een zin, een opmerking of een gebeurtenis bij mij de aanleiding tot het schrijven van de

overweging. Daarbij is het in mijn optiek belangrijk dat de overweging te herleiden is tot een of twee zinnen die de essentie weergeven. Dat komt de duidelijkheid ten goede. Wanneer dat niet lukt wordt het voor de luisteraar moeilijk om de lijn vast te houden. Dat geldt ook voor de lengte van de overweging. Ik denk dat deze maximaal een kwartier moet zijn, anders haken (veel) luisteraars af, tenzij je een goede redenaar bent die de aandacht langer weet vast te houden.

De overwegingen in dit boekje zijn allemaal uitgeschreven. Dat is niet met het oog op dit boekje gedaan. Vanaf de uitbraak en de bestrijding van het coronavirus (voorjaar 2020) ben ik mijn teksten weer gaan uitschrijven, nadat ik vele jaren 'los van het papier' had gesproken. Dat is een vorm die al geruime tijd wordt aanbevolen (denk aan de beweging Passie voor Preken). Ik ben daarvan teruggekomen. Te vaak moest ik ter plekke zoeken naar woorden en viel ik in herhaling. De gemeente waarin ik werkzaam ben was genadig voor mij, maar gaf wel duidelijk aan dit hinderlijk te vinden. Dus ben ik weer gaan uitschrijven en dat bevalt mij (en de gemeente) prima. Natuurlijk zijn schrijf- en spreektaal twee verschillende vormen. Toch is schrijftaal voor de luisteraar niet onoverkomelijk, zolang er geen 'moeilijke woorden' gebruikt worden en ingewikkelde zinnen.

Het voordeel van uitschrijven is dat de inhoud zorgvuldiger kan worden weergegeven. Ik merkte dat ik in één goed gekozen zin veel duidelijker kan zijn. Door te vertragen of te versnellen in het spreken ontstaat een dynamische voordracht waarin belangrijke woorden of zinnen duidelijke aandacht krijgen. De overweging wordt daardoor krachtiger en beter te volgen. Onnodige uitweidingen kunnen ook eenvoudiger worden tegengegaan. En, niet onbelangrijk, de tijd die de voordracht inneemt is veel gemakkelijker te bewaken. Door die (zelf opgelegde) tijdsduur van maximaal vijftien minuten word ik gedwongen bij de kern te blijven.

Natuurlijk kan in een kwartier niet alles verteld worden, maar dat kan ook niet in een half uur of langer. Er blijven altijd gedachten liggen en bij de luisteraars komen er vragen op. Gelukkig is er dan een volgende zondag of een later moment om daarmee aan de slag te gaan.

Overwegingen (anderen noemen het preken) zijn momentopnames. Hoewel het Verhaal van God voor alle tijden

geldt, wordt het in de overweging verbonden met de hedendaagse vragen en/of gebeurtenissen. Daarmee zijn ze van een andere orde dan boeken; die zijn meestal niet voor het moment geschreven. Toch denk ik dat overwegingen best langer mee kunnen gaan dan één zondag. De actualiteit kan zijn ingehaald, de inhoudelijke gedachten blijven wel van waarde.

Alle overwegingen in dit boekje (behalve 'Judas') heb ik de afgelopen drie jaren in de Protestantse Gemeente van Easternijtsjerk gehouden, sommigen ook daarbuiten. De bijdragen die in het tweede deel volgen zijn schrijfsels die ik de afgelopen jaren in het kerkblad 'Geandewei' geschreven heb (op 'Een paasrit' na). De Bijbelteksten die ik gebruik komen allemaal uit de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV).

Tenslotte nog iets over de term overweging. Ik ben hiervoor gaan kiezen omdat ik de luisteraars iets wil meegeven om te overdenken, te 'wegen'. Met deze term hoop ik de luisteraar uit te nodigen zelf met het gehoorde aan de slag te gaan. Dat roept de term preek veel minder op. Preek klinkt voor mij dogmatisch, leerstellig. 'Een preek houden' heeft in onze taal ook iets negatiefs. Maar misschien klinkt in 'overweging' ook wel mijn eigen onmacht of onzekerheid door. Zo helder zijn veel geloofszaken immers niet.

Het 'Sola Scriptura' ('alleen door de Schrift', de Bijbel dus) is een goed en gelovig uitgangspunt als het gaat om het Boek op de kansel. Wanneer het echter de uitleg van Bijbelwoorden en geloofszaken betreft, spreken we vrijwel altijd anderen na in wat zij hebben gezegd en geschreven, of is het uiting van eigen gedachten (die we zelf in meer of mindere mate aan de Geest toeschrijven).

De tijd zal leren of we echt door de Geest gesproken hebben. Niet voor niets zegt Paulus in 1 Korintiërs 13: 'Nu kijken we nog in een wazige spiegel, nu is mijn kennen nog beperkt.' Dat maakt het voorgaan en schrijven van overwegingen ook spannend. Mijn hoop daarbij is dat mijn woorden zodanig zijn dat de Geest er iets mee kan.

Om die reden bid ik tijdens de voorbereiding en voorafgaande aan elke dienst de woorden van Psalm 19: 15